

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060205

DOM
2013-09-18
Stockholm

Mål nr
M 3634-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-03-22 i mål nr M 3445-12, se bilaga

KLAGANDE

1. I B
2. M B
3. P H
4. C T
5. J H
6. J H
7. S R
8. M J
9. M J
10. D L
11. T L E

Dok.Id 1087976

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

12. P L

13. J Ö

14. E N

15. L S

16. C S

17. K S

MOTPARTER

1. Västmanland-Dalarnas miljö- och byggnadsnämnd

2. A L

3. S S

SAKEN

Förbud mot viss vedeldning på X i Avesta

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till Västmanland-Dalarnas miljö- och byggnadsnämnd för vidare utredning.

BAKGRUND

Boende på X i Avesta – bl.a. A L och S S – anmälde klagomål på störande rök till Avesta kommuns miljöenhet. Västmanland-Dalarnas miljö- och byggnadsnämnd (nämnden) beslutade att lämna klagomålen utan åtgärd med den motiveringen att den redovisade störningen av eldningsrök inte utgjorde en olägenhet för människors hälsa i miljöbalkens mening. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Dalarnas län som upphävde nämndens beslut och förelade om villkor för vedeldning på fastigheter belägna på X i Avesta. I B m.fl. (klagandena), också boende på X, överklagade till mark- och miljödomstolen som avslog överklagandena.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandena har i första hand yrkat att villkoren för vedeldning för fastigheter belägna på X i Avesta ska upphävas. I andra hand har de yrkat att villkoren ändras så att eldning ska få ske vid passande väderlek och luftförhållanden samt att det förtydligas vilka fastigheter som belastas med ett beslut om förbud mot viss vedeldning.

Nämnden har som det får förstås medgett klagandenas yrkande att de av länsstyrelsen föreskrivna villkoren för vedeldning ska upphävas.

A L och S S har beretts tillfälle att yttra sig men inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandena har anfört i huvudsak följande. Det föreligger inte någon olägenhet från vedeldning i området i miljöbalkens mening varför restriktionerna vad gäller vedeldning på X bör upphävas. Fastigheten X där miljöinspektören konstaterat störningar, har sedan oktober 2012 en ny ägare. Den nya fastighetsägaren har bebott fastigheten under den säsong som den mesta av vedeldningen sker och

enligt uttalanden har denne aldrig besvärats eller ens märkt av någon röklukt i fastigheten. Denna förändrade omständighet bör medföra att restriktioner ej behöver föreskrivas. Det har aldrig konstaterats vilken/vilka som ska ha orsakat de påstådda problemen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Länsstyrelsen har, med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken, förelagt om försiktighetsmått och begränsningar beträffande vedeldning på fastigheter belägna på X i Avesta.

Enligt bestämmelsen får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken och föreskrifter som är meddelade med stöd av balken ska följas. Ett föreläggande kan utfärdas gentemot den som utövar en verksamhet eller vidtar en åtgärd och som åsidosätter de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Den som föreläggandet riktar sig mot ska på ett tydligt sätt vara angiven i föreläggandet. Enligt Mark- och miljööverdomstolen går det inte att med stöd av bestämmelsen rikta generella krav på försiktighetsmått för viss typ av verksamhet eller åtgärd utan att den enskilda verksamheten eller åtgärden har bedömts.

Av länsstyrelsens beslut går det inte att utläsa att någon individuell bedömning har gjorts beträffande vilket eventuellt bidrag till de olägenheter som påtalats av A L och S S som respektive fastighet på X ger upphov till.

Vidare finns det inte någon tydlig adressat som föreläggandet riktar sig mot.

Det av länsstyrelsen utfärdade föreläggandet är utformat som en generell föreskrift vad gäller vedeldning på X. Sådan generell föreskrift om tillfälligt förbud mot småskalig eldning med vissa fasta bränslen inom särskilt angivet område får kommunen meddela om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer i kommunen (40 § första stycket 6 förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd). Det är således kommunen som har befogenhet att meddela föreskrifter om förbud mot vedeldning inom särskilt angivna områden.

Länsstyrelsen har inte haft behörighet att meddela föreskrifter av det slag som är aktuella i målet. Mark- och miljödomstolens dom och länsstyrelsens beslut ska därför upphävas.

Av utredningen i målet kan konstateras att kommunen, efter klagomål från boende på X, genomfört sex tillsynsbesök hos E-L E och C L varvid konstaterats rök- och tjärlukt inomhus. Kommunens tjänsteman bedömde att störningarna var av sådan karaktär att de skulle betecknas som en olägenhet för människors hälsa. E-L E och C L är emellertid, sedan de överlåtits sin fastighet, inte längre parter i målet. Den nya ägaren har förklarat sig inte vilja inträda i rättegången. Något tillsynsbesök hos de övriga anmälarna A L och S S har, enligt miljöenhetens utredning, inte utförts. Enligt Mark- och miljööverdomstolen är det inte möjligt att, med stöd av den befintliga utredningen, bedöma behov och utformning av eventuella försiktighetsmått med avseende på vedeldning för någon eller några fastigheter på X till följd av den anmälan om olägenheter som kvarstår. Det föreligger därför skäl att återförvisa målet till nämnden för vidare utredning.

Sammanfattningsvis ska därför mark- och miljödomstolens dom undanröjas och målet återförvisas till nämnden för vidare utredning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolen inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Liselotte Rågmark, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården, hovrättsrådet Eywor Helmenius och tf. hovrättsassessorn Ulrika Stenström, referent.

Föredragande har varit Åsa Talvik.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-03-22
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 3445-12

KLAGANDE

1. I B
2. M B
3. L E
4. P H
5. J H
6. J H
7. M J
8. M J
9. D L
10. T L E
11. P L
12. E N
13. S R
14. L S
15. C S
16. K S
17. C T
18. T Z
19. J Ö

MOTPART

Västmanland-Dalarnas miljö- och byggnadsnämnda

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas läns beslut den 29 maj 2012, dnr 505-3262-2011, se [domsbilaga 1](#)

SAKEN

Förbud mot viss vedeldning på X i Avesta

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

Dok.Id 311807

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Länsstyrelsens i Dalarnas län (länsstyrelsen) beslut har överklagats till mark- och miljödomstolen av I B, M B, L E, E-L E, P H, J H, J H, M J, M J, C L, D L, T L E, P L, E N, S R, L S, C S, K S, C T, T Z och J Ö.

Sedan E-L E och C L i oktober 2012 överlåtits sin fastighet, Y, till A-C E, som förklarat att hon inte vill inträda i rättegången, har mark- och miljödomstolen i beslut den 23 januari 2013 avvisat deras överklagande.

YRKANDE M.M.

I B, M B, L E, P H, J H, J H, M J, M J, D L, T L E, P L, E N, S R, L S, C S, K S, C T, T Z och J Ö har begärt att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut.

De har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Det är inte fråga om någon olägenhet. Skulle domstolen anse att det finns en störning så rör det sig om en ringa sådan. Vid bedömningen av om det föreligger en olägenhet och om störningen är ringa måste man utgå från vad människor i allmänhet anser och inte från en enskild persons reaktion. De har vidtagit de försiktighetsmått vid eldning som krävs enligt miljöbalken. De har bevisligen god kännedom om förfarandet vid eldning i braskamin, dvs. hur man eldar på rätt sätt för att undvika att rök når den besvärade grannen. De besvär som har påtalats har till största delen konstaterats av grannarna själva. Kommunens tjänsteman har inte kontrollerat om den påstådda röken kommer från det aktuella området och har inte heller gjort något oanmält besök hos de besvärade eller någon annan mätning. I förevarande fall finns inte något

medicinskt underlag som visar att de besvärade grannarna skulle vara allergiker eller känsligare än normalt. I området finns två hus som är identiska med husen på X, men några liknande besvär har inte påtalats av de familjer som bor i de husen. Övriga hus i området har mekanisk ventilation, men inte någon av de familjer som bor i husen upplever eldningen som störande trots att det förekommer astma och luftrörsbesvär. De besvärade grannarnas problem bottnar snarare i tidigare osämja i granskapet. Det kan vidare ifrågasättas om området kan klassas som tätbebyggt. Husen är visserligen placerade i en cirkel, men runt omkring finns öppna fält vilket gör att området närmast kan beskrivas som ett blåshål. Det är vanligt med starka vindar, vilket gör att den rök som uppstår vid tändningstillfället inte stannar i området någon längre tid. Det kan inte heller uteslutas att den lukt som de besvärade grannarna upplever kommer från ett närliggande område. Det faktum att de besvärade grannarna har lämnat bostadsområdet utgör ytterligare en anledning till att området inte ska beläggas med restriktioner.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har den 15 februari 2013 hållit syn på platsen.

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Av utredningen framgår bl.a. följande. Det aktuella området består av 17 fastigheter runt X strax väster om Gamla Byn och Dalälven i Avesta. Hela området har en yta om ca två hektar och omges av öppna fält. Fastigheterna, varav 15 är bebyggda med bostadshus, gränsar inte i sig direkt till tätbebyggelse. Det är ostridigt att vedeldning av viss småskalig omfattning har förekommit och fortfarande förekommer på X. Några av de boende har uppgett att de besväras av den rök som grannarnas vedeldning ger upphov till. Bostadshuset i området skiljer sig åt beträffande val av värmesystem; några hus har värmepump installerad medan vedeldning i panna i något fall utgör den huvudsakliga värmekällan. Flertalet hus har en braskamin installerad som kompletterande värmekälla och för s.k. trivsel-

eldning. Husen skiljer sig också åt beträffande placering av luftintag och utformning av ventilationssystem.

Eftersom E-L Es och C Ls överklagande av länsstyrelsens beslut, innefattande en begäran om ytterligare begränsningar av möjligheten till vedeldning, har avvisats av mark- och miljödomstolen har domstolen nu endast att ta ställning till om det finns skäl att fastställa de av länsstyrelsen beslutade begränsningarna, upphäva dem helt eller besluta om lättnader i desamma.

Med hänsyn till antalet bostadshus runt X och dessas placering i förhållande till varandra anser mark- och miljödomstolen att bebyggelsen i sig utgör tätbebyggelse. Genom miljö- och byggförvaltningens iakttagelser och vissa av de boendes klagomål är det utrett att röklukt förekommit i dessa personers bostäder och att störningarna inte varit ringa eller helt tillfälliga. Det kan trots den utredning som föreligger beträffande de boendes kännedom om braskaminers funktion och skötsel, samt beträffande att kaminerna vid besiktning varit utan anmärkning, inte uteslutas att besvären orsakats av vedeldning i braskaminer inom området.

Det torde vara allmänt vedertaget att vedeldning är en sådan verksamhet som kan vara skadlig för människors hälsa eftersom röken från eldningen bl.a. innehåller vissa typer av kolväten och kan påverka människors hälsotillstånd. Det står vidare klart att utsläpp av kolväten normalt sett är betydligt större innan eldstaden har uppnått rätt förbränningstemperatur. Eldning bör därför i största möjliga utsträckning ske i ett sammanhang. Enligt praxis bör utgångspunkten vara att småskalig vedeldning i tätbebyggda områden bara får ske i mycket begränsad utsträckning (se MÖD 2003:78 och MÖD 2004:63). Således har sådan eldning i flera fall tillåtits men begränsats till några tillfällen per vecka (se som exempel nämnda rättsfall samt Mark- och miljööverdomstolens dom den 5 april 2012 i mål nr M 7503-11).

I det nu angivna ligger att vedeldning i områden såsom det nu aktuella kan omgärdas av restriktioner. En enskild persons besvär kan påverka förekomsten av och omfattningen av restriktionerna, exempelvis genom att problemen över huvud taget

uppmärksammas eller genom att restriktionerna blir mer eller mindre omfattande, men detta förändrar inte utgångspunkten att restriktioner kan föreskrivas.

Enligt mark- och miljödomstolens mening framstår länsstyrelsens begränsning av vedeldningen på X som väl avvägd. Detta eftersom restriktionerna ligger i linje med den praxis som utvecklats beträffande vedeldning i jämförbara fall. Det har inte framkommit några omständigheter som bör medföra en lättnad av begränsningarna i just detta fall. Det finns således inte skäl att lätta på begränsningarna. Överklagandena ska då avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 12 april 2013.

Denny Heinefors

Lars Hydén

I domstolens avgörande har rådmannen Denny Heinefors, ordförande, och tekniska rådet Lars Hydén deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Gustaf Mark.